

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: diplomaadi riigisaladuse loa pikendamata jätmine oli põhjendatud

Riigikohus: diplomaadi riigisaladuse loa pikendamata jätmine oli põhjendatud

30. juuni 2025

Riigikohus jättis tänase otsusega rahuldamata endise diplomaadi Clyde Kulli kaebuse, milles ta vaidlustas oma riigisaladuse loa pikendamata jätmist. Samas juhtis kohus tähelepanu sellele, et kaitsepolitsei tegi Kulli ärakuulamisel vigu.

Kaitsepolitsei põhjendas Kulli salajase taseme riigisaladuse loa pikendamata jätmist sellega, et ta oli ankeedis ja julgeolekukontrolli vestlusel tahtlikult andmeid varjanud ning valeteavet esitanud. Seetõttu ei saanud kaitsepolitsei hinnangul olla ka kindel, kas ta suudab jääda ausaks riigisaladuse hoidmisel ja täidab kõiki riigisaladuse kaitse kohustusi.

Kull vaidlustas kaitsepolitsei otsuse kohtus ning väitis, et pole teadlikult ja pahatahtlikult infot varjanud. Haldus- ja ringkonnakohus jätsid tema kaebuse rahuldamata. Samale järeldusele jõudis ka Riigikohtu halduskolleegium, kuid muutis teise astme kohtu otsuse põhjendusi.

Riigikohtu hinnangul tuvastas ringkonnakohus õigesti, et kaebaja on tahtlikult varjanud teavet oma finantskäitumise kohta, täiendavat sissetulekuallikat ja Venemaal asuvat kinnisvara ning jätnud ankeetides märkimata ühe töökoha andmed ja kokkupuuted välisriigi eriteenistustega. Kolleegium nõustus, et kui riigisaladuse loa taotleja käitub julgeolekukontrollis ebaausalt või ebakorrektselt, ei saa olla kindel ka selles, et ta hiljem täidab ausalt ja korrektset riigisaladuse kaitse kohustusi.

Riigikohus märkis otsuses, et kui riigisaladuse loa pikendamisest keeldumise tõttu ei saa inimene senisel ametikohal jätkata, piirab see intensiivselt tema põhiõigust valida vabalt tegevusala, elukutset ja töökohta. Samas on riigi julgeolek kaalukam põhiseaduslik väärtus, mistõttu oli vaidlustatud otsus proportsionaalne ja kokkuvõttes sisuliselt õiguspärane.

Kolleegium leidis siiski, et kaitsepolitsei tegi Kulli ärakuulamisel vigu. Nimelt kuulati kaebaja riigisaladuse loa pikendamise haldusmenetluses ära samal ajal, kui ta oli kriminaalmenetluses kahtlustatavana kinni peetud.

Riigikohtu hinnangul ei ole see üldjuhul lubatav: kahtlustatav tuleb vabastada viivitamatult, kui langeb ära tema kriminaalmenetluses kinnipidamise alus. Kinnipidamise aega ei tohiks haldusmenetluse toimingutega pikendada ega kinnipidamise abil inimest survestada. Lisaks peab ärakuulamisel andma inimesele piisavalt aega oma arvamuse ja vastuväidete esitamiseks, et ta saaks seda teha läbimõeldult, pidada vajadusel nõu ja küsida õigusabi.

Riigikohus leidis, et eksimus ärakuulamisel polnud siiski sellise kaaluga, et oleks mõjutanud vaidlustatud

otsuse sisu – kaebaja rääkis ära kuulamise sedasama, mida hiljem kogu kohtumenetluse vältel. Ei ole näha, et korrektselt läbi viidud ära kuulamise oleks ta esitanud oluliselt teistsugust teavet või seisukohti.

Riigikohtu otsusega saab täismahus tutvuda siin [1].

Teate sisestas:

Arno Pöder
pressiesindaja
5333 9846, 730 9042
arno [dot] poder@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-diplomaadi-riigisaladuse-loa-pikendamata-jatmine-oli-pohjendatud>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=3-21-1337/71>